

Dosarul nr. 3r-305/23
2-22167921-01-3r-17112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (C. Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul depus de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Istratii Liudmila, Istratii Veaceslav, Istratii Arcadie împotriva Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, terț AEÎ „Supercredit” cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor,

c o n s t a t ă :

La 16 noiembrie 2022 Istratii Liudmila, Istratii Veaceslav, Istratii Arcadie au depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, solicitând anularea refuzului Agenției pentru Protecția Consumătorilor și Supravegherea Pieței nr.27/09-395/1881 din 29 iunie 2022 la plângerea nr.824-1 din 26 iunie 2022; anularea refuzului Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumătorilor nr.27/12-633/3399 din 02 noiembrie 2022 la cererea prealabilă nr.2329 din 24 octombrie 2022; obligarea Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumătorilor să examineze plângerea nr.824-1 din 26 iunie 2022 în vederea verificării acțiunilor AEÎ „Supercredit” la încheierea contractelor de împrumut nr. 117/TL/2016 din 18 august 2016 și nr.495/TL/2016 din 26 decembrie 2016; repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

Prin încheierea din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a dispus atragerea în proces în calitate de terț a AEÎ „Supercredit”.

Prin încheierea din 06 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în temeiul art. 207 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea înaintată de Istratii Liudmila, Istratii Veaceslav, Istratii Arcadie, în partea ce ține de pretenția privind repararea prejudiciului moral, fiind menținută prin decizia din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.102-108).

Prin hotărârea din 06 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Istratii Liudmila, Istratii Veaceslav, Istratii Arcadie. S-a anulat refuzul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței nr. 27/09-395/1881 din 29 iunie 2022 la plângerea nr. 824-1 din 26 iunie 2022, ca fiind ilegal. S-a anulat refuzul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor nr. 27/12-633/3399 din 02 noiembrie 2022 la cererea prealabilă nr. 2329 din 24 octombrie 2022, ca fiind ilegal. S-a obligat Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor să examineze plângerea reclamanților nr. 824-1 din 26 iunie 2022 în vederea verificării acțiunilor AEI „Supercredit” la încheierea contractelor de împrumut nr. 117/TL/2016 din 18 august 2016 și nr. 495/TL/2016 din 26 decembrie 2016. (f.d. 44).

La 18 august 2023 Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a depus apel împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii (f.d. 76-78).

De asemenea, apelantul a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, deoarece apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, iar instanța a refuzat repunerea în termen.

La 10 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a depus recurs împotriva încheierii din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri, prin care apelul să fie repus în termen.

În susținerea recursului recurentul a invocat că nu a recepționat hotărârea primei instanțe, iar în urma verificării Portalului Național al Instanțelor de Judecată, a identificat dispozitivul hotărârii. Ca urmare, a constatat că lipsește citarea sa pentru pronunțarea dispozitivului, invocând art. 105 alin. (1^a) Cod de procedură civilă. Consideră că, instanța de judecată nu a asigurat transmiterea certă a hotărârii primei instanțe și nu există confirmarea recepționării actelor juridice către pârât.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 02 noiembrie 2023. Astfel, recursul depus la 10 noiembrie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Istratii Liudmila, Istratii Veaceslav, Istratii Arcadie. S-a anulat refuzul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței nr. 27/09-395/1881 din 29 iunie 2022 la plângerea nr. 824-1 din 26 iunie 2022, ca fiind ilegal. S-a anulat refuzul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor nr. 27/12-633/3399 din 02 noiembrie 2022 la cererea prealabilă nr. 2329 din 24 octombrie 2022, ca fiind ilegal. S-a obligat Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor să examineze plângerea reclamanților nr. 824-1 din 26 iunie 2022 în vederea verificării acțiunilor AEÎ „Supercredit” la încheierea contractelor de împrumut nr. 117/TL/2016 din 18 august 2016 și nr. 495/TL/2016 din 26 decembrie 2016. (f.d. 44).

La 18 august 2023 Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a depus apel împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii (f.d. 76-78).

De asemenea, apelantul a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând că nu a recepționat hotărârea primei instanțe, iar instanța de judecată nu a asigurat recepționarea actelor judecătorești emise, așa cum prevede legislația. Reprezentantul împuternicit să reprezinte ISSNPC pe cauza dată pretinde că nu a cunoscut despre emiterea hotărârii în termenul stabilit, or din lipsă de personal și a volumului mare de materiale nu a reușit să verifice mai devreme Portalul Național al Instanțelor de Judecată, astfel termenul de depunere a apelului nemotivat a fost depășit. În aceste condiții, consideră că depunerea apelului a fost determinată de motive întemeiate, fapt pentru care urmează a fi repus în termen.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, deoarece apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, iar instanța a refuzat repunerea în termen.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) Cod administrativ, care statuează că instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea

dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, care specifică că apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Prin urmare, în speță, termenul limită pentru depunerea apelului nemotivat, conform art. 232 alin. (1) Cod administrativ, a început să curgă la data de 07 iulie 2023 – ziua imediat următoare pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe și urma să expire la data de 05 august 2023, zi de sâmbătă, însă, având în vedere regula calculării termenelor de procedură, termenul-limită pentru depunerea apelului nemotivat a expirat la data de 07 august 2023, zi de luni.

Instanța de recurs relevă că hotărârea din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost contestată cu apel de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor la data de 18 august 2023 (f.d. 75), peste termenul legal admis de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe.

Or, în speță se atestă că potrivit procesului-verbal din 06 iulie 2023 dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa apelantului Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (f.d. 41 verso). Însă, conform extrasului din poșta electronică a instanței de apel se atestă că la data de 16 mai 2023 apelantul a fost citat pentru ședința de judecată stabilită pentru 21 iunie 2023 la adresa electronică secretariat@isspnpc.gov.md (f.d. 37). Adresa electronică respectivă este indicată în referința depusă la data de 19 ianuarie 2023 la cererea de chemare în judecată (f.d. 29), prin ce apelantul și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată, prin intermediul poștei electronice la adresa indicată.

Totodată, se atestă confirmarea citării legale a ISSPNPC prin expedierea încheierii din 16 decembrie 2022 împreună cu cererea de chemare în judecată și a actelor anexate, dovadă fiind semnătura pe avizul de recepție (f.d. 27).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din motive necunoscute instanței de judecată, la ședința de judecată din 21 iunie 2023 apelantul nu s-a prezentat, ședința fiind amânată pentru deliberarea și pronunțarea hotărârii pentru data de 06 iulie 2023.

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În acest context, instanța de recurs mai menționează că potrivit art. 218 lit. c) Cod administrativ, participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Apelantul Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a cunoscut despre aflarea cauzei pe rol, efectuând acte de procedură, prezentând la data de 19 ianuarie 2023 referință la acțiunea reclamanților și a fost legal citat pentru ședința de judecată anterioară pronunțării hotărârii. Astfel, apelantul nu poate invoca lipsa citării sale pentru data pronunțării hotărârii primei instanțe.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative argumentele invocate în recurs, precum și în cererea de repunere în termen a apelului, referitor la necitarea apelantului pentru data pronunțării dispozitivului hotărârii, precum și faptul că instanța de judecată nu i-a comunicat dispozitivul hotărârii.

Mai mult, la 10 iulie 2023 dispozitivul hotărârii a fost plasat pe site-ul instanței www.instante.justice.md.

Respectiv, apelantul a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md. Iar, faptul că din lipsă de personal și a volumului mare de materiale, apelantul nu a reușit să verifice mai devreme Portalul Național al Instanțelor de Judecată și a depășit termenul de depunere a apelului nemotivat, nu-i poate fi imputat instanței de judecată.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

În speță, însă, apelantul nu a întreprins acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul citării sale pentru ședința de judecată din 21 iunie 2023.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului și a declarat inadmisibil apelul depus de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge recursul depus de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor și se menține încheierea din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cerea de chemare în judecată depusă de de Istratii Liudmila, Istratii Veaceslav, Istratii Arcadie împotriva Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, terț AEÎ „Supercredit” cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă